

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annvæ Germaniæ Svperioris M.DC.LII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67908)

130 ANNŪÆ GALLO-BELG:

Etaculum, & exemplum. Cruciatuſ ille animi quo generalem confeſſionem crebrius iterabat, de ſalute ſua ſemper anxius, eoque mortis metu atque iudicij ſemper ſuſpenſuſ animo, paucis ante mortem diebus in ſua- viſſimam animi ſerenitatem, dulcem de di- vinâ bonitate fiduciam, & mortis flagrans deſiderium eſt converſus.

22. Mortibus migravit è vita GVLIE- MVſ GERARD. Coadjutor in Charitate ſua- viſſimus, in labore ac ſilentio rigiduſ & re- ligioſe conſtans, etiam in ætate extrema. Tornaci autem peſte P. ROLANDVS THON- NA magni ſemper in modeſtiâ obedientiaque exempli, Ibid. P. EVGENIVS WINOT 4. vota Proſi longâ 18. menſium tabe abſump- ptuſ.

ANNŪÆ GERMANIÆ
SVPERIORIS M. DC. LII.

IN Catalogo ſexcentarum ſeptua- ginta octo perſonarum hujus Provin- ciæ, Sacerdotes fuere tringinta duo ſupra trecentos, in Collegijs viginti & uno, duabus Probationis Domibus, & alijs domicilijs ac miſſionibus.

§. I. *Fidei Catholice incrementa.*

1. Centum ſexaginta duo, præter novem
ia

in missione Pargsteinensi familias, hæresim exuere. Vna ex his fuit quam verbera, & carceres ac hæreditati capeßendæ spes à fide sancta dejecerat. Sed ad concionem hæreticam adituræ membra negabant officium, & dolorum vis magna perquàm acerbè increfcebat. Scelestam suam inconstantiam detestata, mox valuit: & ad nostros Eluacenses, velut ad securitatis asylum confugit, fassa quid egisset, quidq; fuisset perpeßa. parata deinceps exul, in fide securior vivere quàm apud suos ditior sinè fide.

2. Ratisbonæ inter hæresim dedoctos una emicuit, quæ à biennio toto sextam, quamvis feriam sinè ullo cibo duxit quò pro accepto à DEO per nostros ante triennium fidei lumine grata esset. Pergit porro idem agere ut religiosis in vinea Catholica divinæ gloriæ studentibus copiosum laborum pretium in animarum ad fidem ducendarum quæstu respondeat. Certè istic hoc anno potissimum illustres quæ voce quæ scripto de heterodoxis relatæ victoriæ illos ad ridenda mendacia, & ruborem redegère. Opinio est eorum non nulli animam quoq; seu pudore seu rabie actam è vita in tenebras abijisse.

3. In Missione Sulzbacensi vir sexagenarius & in Lutheri deliratione pertinax, per

132 ANNVA GERMANIÆ SUPERIORIS
iter nescio quid de secta sua meditat⁹, instar
Sauli tristia omnia spirabat in Catholicos. si
quid posset. Hunc ita furenter minantem,
miro artificio cepit benignus DEUS. Nam
sic meditabundo ecce, seu ab Angelo, seu
casu objectum in via media se obijcit rosa-
rium appenso numismate. Ea res adeo re-
pentino illum alium ex alio fecit, ut se ca-
ptum a DEO senserit, supplices manus dede-
rit veritati, ad nostrum instruendus, firman-
dus, expiandus accesserit, adeoq; firmus in
fide perstiterit, ad defectionem etiam à Prin-
cipe invitatus, ut Catholici passim cogno-
mentum retulerit.

4. Augusta cujusdam Principis hortula-
nus molestæ quam secum per omnem pro-
pè septentrionem in corde circumtulerat,
laniæ remedium reperit apud nostros fi-
dem amplexus Catholicam. At sibi toto
biennio antè spectabilem oblatam speci-
em Virginis candidis amictæ vestibus, quæ
minaci quadam frontis ac vultus majestate,
ipsisq; digitis oburgantis speciem refere-
bat. Sapius ab illâ exterritus tandem ces-
sit, paratus omnia chara prius quàm fidem
deserere.

§. 2. *Pœnitentiæ Sacramentum.*

§. Plenâ universæ vitæ pœnitentiâ qui ani-
mum

nam expurgârunt, fuere plus quàm quater mille quadringenti quinquaginta. Ingolstadij militaris vir, non prius quiescere potuit, à conscientia generalem exomologesin acriter instantèq; urgente, quàm pareret. Affirmavit vero Patri apud quem pristinas confessions omnes rite retexuit, omne id custodi Angelo se debere, cujus incitamenti agi se statim senserit, cum se illius cultui solito impensius mancipasset.

6. Ibidem quidam pacem animi apud nostrum in Sacramento reconciliationis repererat. Mutato conscientia ductore, in veteres iterum easq; inexuperabiles curas, anxietatemq; perpetuam se reperit incidisse. Ad nostrum ubi revertit, gratulabundus dixit, serenam quoq; mentem statim sibi à turbidis illis tenebris quievisse.

7. Rusticus à morosâ suâ & jurgiosâ Xanthippe tandem actus in rabiem. Ergo, inquit, in nomine diaboli te tuamq; domum desero, infelix mulier! ad te ne quidem, si id inferi jusserint, retrahendus. Egressus domo in cæcâ nocte, se à nescio quo rapi persensit, & momento in silva sisti. Vbi trepidus rosarium arripit. Quod ubi vidit immundus tenebrio, miserum illum, foede laceratum in medio silvæ destituit. Domum vix mentis & vocis præ stupore compos redijt.

dijt, & cruore fædus, capillo horrendum
 surrecto, voce quâ potuit sæpius interceptâ
 eluctatus tandem est, narrando id quod erat,
 unde rei gestæ fama late percrebuit. Vix
 diluxit cum Ingolstadium ad nostros adiit,
 & confessorio admiranti luculenta plaga-
 rum vestigia ostendit, cælestis Matris opem
 agnovit, lingvæ suæ intemperantiam dete-
 ctatus.

8. Oeniponti vir dæmoni spontè devo-
 tus, nunquam nisi cum armis cubitum con-
 cedebat, quibus vel advenientem hospitem,
 cujus mancipium se funestâ recordatione
 meminerat, averteret; vel ne ab ipso jugu-
 laretur, invisam sibi lucem prius ipse ab-
 rumperet. Sed ubi nostro innotuere arma-
 tæ illæ nec securæ excubiæ: Persvasit viro
 ut conscientiæ provideret. Vbi ergo diræ
 omnes Sacrosanctâ pœnitentiæ vi è corde
 sunt pulsæ, hanc esse artem didicit, & verò
 expertus etiam est, citra ferrum, quàm secu-
 rissimè dormiendi.

9. Inter eos quibus extremum sub ago-
 nem Sacramenta sunt ministrata, & de su-
 prema necessitate diligenter provisum, non
 est contemnendum ad nostrorum animos
 acuendos illud à viro nobili Lucernæ pro-
 fectum de nostris elogium, eo maxime
 tempore, quo mentiendi causæ omnes ab-
 esse

esse solent quàm maximè. Dixit ille palam, nullos in Vrbe homines esse, qui & vivere melius, & mori securius docerent quàm Societatis JESV Patres. & ad omnem Patrum uerbum exquisitè obediens æquissimè obijt.

10. Bellizonæ ab ipso Christo Societatis operam commendare dignato commendati sumus, si fidem habeat id, quod de se retulit unus quispiam, qui longâ hypocrisis per annos plures enorme in pœnitentiæ Sacramento sacrilegium trahebat. Istandem aspectabili dæmonis formâ conterritus, & à Christo qui se paulò post videndum offerebat benignè confirmatus, atq; ad sacrum nostrum tribunal ire jussus, vulnus detexit, rei gestæ seriem explicuit, & vitam deinceps viro serio ad cor ac Deum reverso dignam instituit.

§. 3. *Beatissima Virgo Deipara.*

11. In Eluacensi Missione ad nostram B. V. Lauretanam peregrinatione promissâ, fœmina filium parvulum in aquam casu delapsum, ibiq; diu relictum, tandem extractum, ac toto unius horæ spacio rigidum, intra septem horas ex integro sanum recepit.

12. Ibidem habebat alius quinquennem
filiam

filiam omni lingvæ usu destitutam. Voto ad nostram eandem Virginem nuncupato, haud multo post, illam jam loquentem ad templum adduxit.

13. Ibidem prostraverat virum alias robustissimum, nescio quæ cum virium, tum maxime manuum pedumq; defectio, quæ anno integro illum in lecto attinuit, se ne in pedes quidem erigere valentem. Nostro vero peregrinationem ad B. V. nostram svadenti, obsecutus, voti concepti eam vim sensit momento, ut iter ingredi potuerit, grallis nixus; & aliquot confectis leucis, nullo jam fulcrorum adminiculo iter porro promissum ad BV. intendit, & suspensis in templo ligneis adminiculis, accepto beneficio, fidem fecit, ac memoriam reliquit.

14. Ibidem nobilis puella valetudinem afflictissimam, nec ullâ jam medicorum spe vel industriâ erigendam, ubi nostræ Virgini commendavit, & argenteum donum misit, è periculo & morbo emerfit. Principem quoq; loci Episcopum à morbo decem mensium liberavit, ipso id affirmante: pagum integrum voto sibi obnoxium reddidit pagi pecore à contagione exempto. Ajunt & bovem, quem jam pro desperato, lue contactum in silvam eduxerant, ab iisdem à nostrâ Virgine domum reducibus reper-

cum

rum validum, ac extra metum periculi: neq; cladem ultra grassatam.

15. Inter alia MARIANÆ pietatis invivamenta sunt etiam ea quæ de illius gloria in scenam producuntur. Taceo alia dramata pietatis plena, ut illud fuit Constantiæ de trino perfecto in theatrum dato, nempe *Quod vult, DEVS, Deus dedit, & Deo gratias*: illud est hujus loci, quod Veldkirchenses nostri, eximiâ cum venustate, sub anni literarij finem, coram illustrissimo spectatore theatro dederint *Canticum MARIANVM*, insigni plausu, & sensu suavissimæ pietatis. Friburgi Brisgojæ quoq; extaticos Dionysij Arcopagitæ in Deiparam Virginem amores dedit scena piâ cum voluptate spectata: uti & Dilingæ ANNVS DEIPARÆ Matri sacer placuit ingenio & pietate.

16. Nec illud omittendum, aut inter Virginis beneficia postremum est, habetq; in re solidum quiddam, in modo autem aliquid etiam admirabilitatis. Quodam in loco quidam sub antiquo conscientia inquinatæ ulcere animi anxius ac gemens, neq; tamen ulcus ulli aperiens, DEIPARÆ quotidianis precibus, nec illiberali eleemosynâ supplex, illud sibi per illam à DEO impetrari flagitabat, ut ante supremum vitæ diem liceret sibi de ijs quæ tegebat flagitijs & dolore

lore

lore & exomologesi seriâ pœnitere. Impetrasse mox fuit in confesso. Nam lethali percussus morbo, nostrum accersivit, cordate ac dolenter conscientiam, lites, & quicquid ad mortem optime obeundam desiderari solet, veniâ liberaliter omnibus datâ, remissis quoq; pecuniarijs debitis, composuit, & divinæ Matris apud benignissimum DEVM potentiam grato animo exosculatus atq; admiratus quievit in Domino.

17. Etiam Neoburgi ad Foyensem templi nostri Virginem votum promisit, & desperatam à medicis sanitatem recepit illustris parvula, facta novum charo parenti ad colendam tam beneficam Virginem incitamentum. Dilingæ datæ in lucem de Virginis cultu, & laudibus conciones.

18. Landishuri, quidam expiato persanctè animo se DEI paræ totum transcripsit Sodalium quoq; albo adjunctus. Aiebat ille se Augustæ Vindelicorum à suæ artis contribulibus heterodoxis frequenti disputatione lacescitum, è respondendi anxietate ac inopia in dubitationem incidisse. Ita hæsitanti spectabilem in somno se dedit Virgo DEI paræ, qualis ferè dolentis imago pingi solet. hanc gemini Angeli stricto ense armati stipabant. Eorum alter, Heus tu, aiebat, si ad sectarios desciveris, hoc ego ense te de vita
ad

ad inferos deturbabo. Timor illi haesitationem omnem absterfit, atq; ut constanter saperet consilium dedit.

19. Oetingæ ad Ecclesiastem nostrum à concione 1. Maij descendente adducta puella quindecim annos nata. Huic natura pedes in tergum subduxerat, sine ulla ijs utendi facultate relictâ. Audlebat suos dicentes, ad Oetinganam Deiparam ad concionem plurimos proficisci: & illachrymans, O, inquiebat, utinam & mihi liceat illuc perrepere, & audire ac videre quæ vos audietis atq; videbitis. Audivit desiderium pauperis DEI Mater! & pedes repente laxati sunt, atq; adeo restituti, ut ad iter essent omnino idonei. Quocirca Oetingam concessit, & per quam sospes esset, grata narravit. Plura hinc essent digna memoriâ: sed quæ non tam ad nos quàm ad historiam Oetinganam ferè pertineant. Vnustamen etiam è nostris ejusdem ope colicam à se depulsam est gratulatus.

20. Landspergæ Bernensis quidam, postquam sibi à DEIPARA in eremo Helvetorum celebri claudicantem tibiam supra naturæ vires correctam vidit, beneficij memor, apud nos octiduum substitit, ut Romanæ fidei arcana commodius doceretur.

§. 4. *Sodalium virtus.*

21. E Sodalium ferè albo, tanquam fecundo sinu, contemptâ caducâ mundi spe ad æterna in cœnobijs varijs transgressi sunt passim plures nullo numero adnotati. Quorum numerus constat, fuere (ijs qui Societati se junxere exceptis) centum duodecim. Ex ijs, quos æternitati adscripsere Sodales, non tacendus ille Tridenti vir nobilis, qui supremo trium horarum spacio seipsum pulcherrimè cohortatus, ultimum spiritum ijs virtutum illi tempori maxime consentanearum exercitijs adornavit, ut vel audire sanctam illam theologiam, & elaboratam virtutem fuerit longe suavissimum. Idem, numisma quinq; Sanctorum indulgentijs insigne, imposuit ori, & mordicus ad extremum usq; retinuit, nullâ vi sibi eripi passus, atq; adeo cum hoc velut naulo æternitatem felicissimè, ut vita innocenter acta sperare jubet, adivit,

22. Ingolstadij non defuere de primorum subsellijs qui pro instaurationis tempore Partheniam dedicationis formulam illustrissimo sanguine descripsere. Ibidem in Convictu, Colloquij MARIANI Sodales falsi aliquando sunt, se convicijs provocatos, & jam armis promptos abstulisse, à Collo-

loquūo enim cogitato lingvas sibi ligatas, & manus aliās ad noxia prorupturas.

23. Dilingæ Sodalium quispiam cū se observaret ab iniquitate suā, suiq; victoriam in certo quodam genere belli quæreret, pro pœnā sibi ipse decrevit, ut quoties laberetur, pro lapsu quovis offerret DEO aliquot ictuum millia sibi toto quanto posset robore infligenda. Quidam thoracem cilicium 30. hōris continenter gestavit. Monachij verò non defuit, qui menses integros in cilicio duceret: cui suppar ille apud Veldkirchenses non breviorē tempore cinctu ferreo carnem afflictaus: Rottenburgi nemo est, qui ferreo cingulo carere velit: quidam qui caruit, statis diebus ejus loco nudæ carni urticas adhibuit. Augustæ autem, quidam autumnale à literis otium in pago paternæ ditioni subjecto transcripsit rudibus instruendis, adhibitis etiam pro invitamento præmiōq; rosarijs, icunculis, alijsq; munusculis.

24. Oenipontana Sodalitas hoc anno mirum ad virtutem incitatus capessendam stimulum habuit ab ipsâ cœli Reginâ Virgine commendata. Nam viro cuidam spectatæ virtutis coram adfuit DEI Mater, JESUM parvulum amplexu stringens, monuitq; ut si luberet eniti ad virtutis fastigium, MA-

RIANO albo se dederet. Paruit; Præsidentem adiit; impetravit. Ibidem quidam, in solenni gulæ in Bacchanalibus triumphantis triduo, ad panem & aquam nil cibi aut potionis admisit. alius unico illius tridui die, de gulâ trigiesies, victoriam reportavit, non rarâ aliâs quoq; victoriâ: quæ res in adolescente seculari non mediocri meretur æstimatione laudari. Pertinaces aliorum aures & oculi, fideli pactione, nihil quod muliebriter blandiretur, admisere. Alius mulierem procaces manus iniectionem, Aquinatis exemplo, flagrante titione fugavit, cuius indoles Martyrij gloriæ tota inhians, cum sanguinem ac vitam dare pro amato Christo non posset, domi & in scholis quæsitit umbram Martyrij, domi à præceptore, in Scholis à commilitonibus verbis auditu arduis avida exerceri. Per ipsos 14 dies asseri nudo lectuli loco incubuit; flagelli copia cum deesset, accenso cereo in tergum desavit, in omnes vexandi corpusculi occasiones imminens; & nominatim optans, venas nobiles tot quot haberet in corpore, omnes ac singulas, totidem funiculorum instar esse, ad se se Christo quam arctissimè alligandum.

25. Sodalem quoq; fuisse opinor illum gymnasij Halensis florem, quem acerba
mors

mors inopinato decerpfit. Fuit is Joannes Arbogastus Liber Baro ab Annaberg adolescens imitatione dignissimus. Ajunt litera, notatum esse, tertio post mortem die cadaver copioso sudore manasse, nec minus miratos esse qui aderant, quod nobilis ille vultus, veluti posthumâ quadam purpurâ, elapso à morte triduo vivo quodam rubore genis infuso floreret.

26. Sunt in cætu Neoburgensi nonnulli, qui certos è cælitibus integritatis suæ custodes adsciscunt, & destinatas illum in finem preces nullo die omittunt. Alij cum hictum alibi humi se ad castum somnum abijciunt, digitos morfu vexant, aciculis, clavis, igne pro pudicitia certant, dum hostis imminet, aut jam urit. Alios juvit votum puritatis ad certa dierum vel mensium spacia nuncupatum.

27. Friburgi in Brisgoja quidam perturbatam pravo mysteriorum usu jam inde ab annis undeviginti conscientiam tum primum tranquillam sensit, cum exomologesi præmissâ syllabo MARIANORVM Civium est adscriptus. Alius infestari se à furiâ ferè conspiciendâ magno dolore sentiebat, Sodalitij gremium illi pro asylo fuit. Alius voto ejusdem adeundi concepto, furenter arduentes febres extinxit pharmaco quovis felicius,

28. Landishuto Sodalis mœstè turbidus animo, Oetingam abibat peregrinabundus ad illud solatium afflictorum. Is in patenticampo virum aspectu ac veste honestum obviam habuit, salutavitq;. Illo nihil respondente, peregrinus arcano quodam terrore correptus exclamavit: O SS. TRINITAS! Et personatus ille videri desijt repentino.

§. 5. *Cultus Cœlitum.*

29. Experimento felici tenemus, cœlites in theatris non raro spectatos, plus quàm in libris lectos, præclaris suis exemplis ad imitationem valuisse. Valuit Dilingæ Augustinus e labyrintho carnis ac seculi evolutus, & cœlestis factus ex toto: Augusta Michael & Gabriel clientem in vitæ agone positum cœlesti musicâ consolari: Oeniponti Martyrum sub tyranno Dunaan fortitudo: Halæ Thomæ à Kempis, Solodora S. Landelini juvenis, virtus varia, & ad movendum idonea: Bellizonæ inconstantia in cultu cœlitum infelicis exemplum: Eystadij S. Stanislaus Martyr: Neoburgi 7. Machabæi, Friburgi Brisgojæ, vale mundo in theatro fecit Magnus Antonius: aliàs pœnitentiæ Magister factus est Rex Manasses: Mindelhemij Alexius, Landishuti SS. Getulius & Symphorosa cum filijs, cum voluptate spe-

ctati. Et laudem in hac alijsq; Provincijs tulit Societas, quòd expulsis è theatropuerilibus fabularum nugis, ingenia cote acuat pietatis, ac è theatris veluti cœlum creat.

30. S. Michael Princeps templi nostri Friburgensis apud Helvetos Patronus voto à fœmina invocatus, illi auditionem reddidit expeditam. Eberspergenses nostri ajunt familias integras à S. Sebastiano in lue undequaq; sparsâ, in medio, citra ullius noxam, conservatas. Straubingæ Matronæ morbo insanabili conflictatæ persuasit noster, ut in S. Caroli Card. Boromæi honorem voto reciperet se per anni unius curriculum semel quotidie Dominicâ & Angelicâ oratione gratam pro beneficio futuram, si convalesceret. Lubens vovit, & ab eo quod per menses plures habeat morbo, adeoq; cibi omnis & vitæ ipsius fastidio, intra triduum se sanam gavisa est. Sancti quot mensibus per sortem dati cultus exquisitâ pietate augetur. Degener habetur Constantiæ, si quis ad frequentem memoriam illum pileo insertum in scheda non gesserit.

De SS. Cosma & Damiano M M.

31. Monachij Sanctis his medicis, qui apud nos coluntur, se ac vitam debet fœmina, quæ subito ita viribus totis defecit, ut non expectatâ Synaxi, quæ in via tunc erat,

moritura crederetur. Postea tamen ita respiravit, ut sacro viatico ac unctione muniri potuerit. Tum emisso ad SS. hos medicos voto, securitati à periculo, sanitati à morbo est restituta. Eorundem certam opem expertus Scholis nostris adolescens, quem catarrhus extra omnem medicinæ opem spemq; posuerat. Ad funebres Anni vertentis exequias, die sequenti de Maximiliano Electore dicturum nostrum Ecclesiasten, diarrhœa ipsâ nocte illi diei præstituto proximâ pertinax ita occupârat, ut & vires illi omnes profligaverit, nec jam spes esse poterit ut celebritati facere posset satis. Quod medicina non potuit, nuncupatum cum bonâ superiorum veniâ votum fecit: & SS. medici morbum stitère; Pater autem viribus validus ad concionem diu dixit, & contentione insigni.

De S. Iosepho Sponso Virginis Matris.

32. Increbescit magno mortalium emolumento gloria hujus Divi in hac quoq; Provincia. Friburgi Helvetorum solenni formulâ, & innovandâ quotannis ipso ejus festo celebritate in Sodalitatis & Sodalium Patronum est electus: Constantiæ ara eidem in templo nostro est posita. Nostris Veldkirchensibus apud Episcopum adnitentibus esse.

effectum, ut is in omni suâ Diœcesi S. Josephi diem deinceps festum esse voluerit. Sancti gloria ibidem scriptis, & crebrâ de illo panegyri, ad populum propagata. Quidam istic à pleuritide, illius auxilio liberatus: alius in egestate magnâ, manifestâ ejusdem ope adjutus.

33. Nihilo his inferiora Burghusij, ubi templum nostrum Josephi clientes plures in cœlestem ejusdem clientelam adducit. Sacer Josepho dies instar Paschatis divinis mysterijs celebratur, asylum fortunarum, & corporum. Illi sanitatem alij, alij servatam dum periclitarentur rem domesticam, illi reperta quæ amiserant accepta referunt alij. Infans propè triennis distortos hactenus pedes atq; omnino invalidos, valentes firmosq; recepit, ubi Mater, Senatoris uxor, auditâ pro concione S. Josephi beneficiâ, novem dierum votum, pedem argenteum, & alia quædam obtulit.

34. Ibidem cum Junio flagrantissimus æstus torreret omnia, à Clero & Civitate ad S. Nostrum supplicatio est deducta, & mox à sacrificio, eo die toto ac demum nocte cœlum in liberalem & salubrem pluviam se effudit. Eâdem æstate cœlum plus æquo pluviosum annonæ in campis tristia minabatur. Vix ad Sancti nostri aram loci Curio

rio sacris est operatus, cum petita serenitas paulo post sacrificium sudo cœlo illuxit; Deo in Josephi gratiam ad utrumq; parato, & Sancti gloriam confirmante.

De S. P. Ignatio.

35. Jam Ignatius variè in animos corporaq; beneficus, sacro suarum commentationum libello hoc anno exercuit in univ. sum sex & septuaginta: è quibus Dilingæ quatuordecim, si & religiosas Virgines numero inferamus. Ingolstadij Matrem unam, prolem geminam, alibi plures. praesentis exitio eripuit: plurium febres aquâ extinxit: quendam voluntariæ morti furenter jam proximum, per sua lipsana mentis restituit. Dilingæ ejusdem oleum acerrimos ejusdem dolores absterfit. Luem passim à pecoribus præstigiâsq; abegit, aquâ Ignatianâ tantum aspersis. Ajunt in Residentiâ Kaufburanâ, quod aquâ illâ deficiente, statim striges pecori noxiæ adfuerint, atq; nocuerint. Rottenburgi molestos brachij dolores quibus quidam vi veneficij conflictabatur, hæc eadem aqua extemplo abegit.

36. Friburgi Helvetorum aqua eadem plusquam septingenties expetita. quâ etiam haustâ femina mente mota, cum vinculo demonis muta crederetur, ad mentem redi-

it, & ad lingvam. Fæmina è qua hæctenus
 fœtus frustatim extrahi semper debuit, nunc
 sana edidit incolumem, appensis collo S.P.
 N. reliquijs. Alij ab eodem ibid. ducenti
 & viginti adjuti. Neoburgi puer phre-
 neticus persanatus. Enfishemij, præter
 puerperas, quædam persona per S. Patris re-
 liquias in acerbo dolore dentium se mo-
 mento sublevari sensit, alius desperatam in
 morbo salutem fatetur sibi ab invocato I-
 gnatio restitutam, idem Friburgi Brisgojæ
 factum.

37. Bruntrutani æstate ad periculum usq;
 siccâ supplicationem in S. P. Ignatij hono-
 rem ad nos decreverant die postero facien-
 dam; & vesperi ante statutum diem beni-
 gnus è cælo imber Urbem anticipatione
 gratissimâ recreavit. Ibid: Civi primario
 gravi morborum contractione domi affli-
 cto, vegetus membrorum usus redijt, po-
 steaquam voti religione Ignatium implo-
 ravit.

38. Rarisbonæ nobilis fæmina, & quod
 fortè mireris, hæretica, tamen salutarem sen-
 sit manum Ignatij. Hæc per annos con-
 plures à nocturnis strigibus cicatrices, & lu-
 culenta ungvium defixorum signa patieba-
 tur inops consilij; neq; recenti utero so-
 boli ungvæ impij pepercere. At ex quo
 acceptam

acceptam auditione famam experimento
tentatura, S. Ignatij imaginem lecto appen-
dit, & celebrem ab Ignatij nomine aquam
libavit quotidie, salva & secura vivit unâ
cum prole.

39. Apud Veldkirchenses Dominico post
S. P. Ignatij festum die, juvenus ejusdem
imaginem solenni supplicatione per omnia
Urbis templa cum cantu, & pio splendore
circumtulit. Eystadij quendam inquieta
turbati animi intemperies domi quiescere
non sinebat. Is quotidianam S. P. Ignatij
venerationem edoctus, adhibitâ etiam aquâ
Ignatianâ, per agros non amplius oberrare,
verum domi rem curare didicit mente
compositus. Eâdem aquâ, oleo, & imagi-
ne sancti Patris fugatus dæmon ibidem, qui
puero rusticano vix undecim annos nato, &
indolis aliâs non malæ, se videndum ac ti-
mendum offerebat, bufonis, aut aliâ tetrâ
effigie personatus; & ad horrendas verbo-
rum diritates in DEVM, ac DE Iparam, domi
forisq; vomendas, atq; adeo ad desperatio-
nem illû percellere totis viribus nitebatur.
Ibidem puella S. P. effigiem unam pectori
suo cubitum itura imposuit, aliâs valvis, &
portæ affixit ab infestâ sagarum colluvie de-
inceps libera & quæta.

40. Ibid. persona quædam religiosa usq;
ad

SOCIET: IESV, 1652. ISE

ad ægritudinem ab umbrâ geminâ eâq; nigriore vexata, S.P. Ignatij effigie, ac sacrificijs aliquot procuratis, quievit; nigrâ illâ umbrâ reversâ quidem, sed quæ jam & candidior fuerit, & factâ concinnâ reverentiæ significatione videri desierit.

41. Sæpè beneficij nomen meruit dolores, morte feliciter finiisse: Id quoq; in Ignatij gloriam Friburgi Brisgojæ operatus est DEUS: ubi puella quinquennis in purulentâ corpusculi tabe longam inter diros cruciatus mortem vivebat, usq; dum admotis teneræ cervici S.P. Ignatij lipsanis confestim à suis doloribus morte innocentium requievit. Eadem felicitate semestri parvulo per plures dies epilepsiâ miserabili convulso æterna & nulli dolori obnoxia vita illuxit.

42. Landishuti civis repente pedis usu se destitui sentiens, S.P. Ignatio, tanquã qui & ipse olim ex pede laborârit, preces vovit, & pedem statim sanum recepit. Maurkirchij, prolem altero pede curvam, & lividam, ac admodum debilem una quæpiam ediderat. Orato Ignatio in spem excitata, pollicitatione religiosâ adjectâ, intra semihoræ spacium pedem infantis rectum, vigenemq; vidit.

43. Ambergæ quædam ab assistente sibi,

ut

ut rebatur Æthiope, ad voluntarium exitum incitabatur. Huic etiam post pœnitentiæ obitum Sacramentum, adhibito Ignatianæ aquæ istic experimentis felicibus celebratæ usu, profligato infesto impollitore mens redijt.

44. Straubingæ quoq; magna illius aquæ, olei, ac lipfanorum efficacitas quatuordecim nominatim capitibus profuit: è quorum numero fœmina, cujus brachium fugiente jam carne marcidum erat, vigorem, carnemq; recepit, alterius oculo post 14 dierum tenebras lumen restituit Landspergæ periclitantis tyronis valetudinem à discrimine improvise eripuit, & brevi sospitavit. Putat id quod narrabo prodigij similitudine non carere: Curio Rottwilanus quo porissimum adnitente istic cœpit institui missio magnæ spei. Is eo die, quo à Senatu, & populo pro Societate advocanda, est magnâ consensione Decretum, domum redux, forte librum quo familiariter ac diu antehac uti solebat, aperuit, & primo aspectu in S.P.N. Ignatij imaginem incidit, antè in eam usq; diem sibi nunquam visam, ut ipse persanctè affirmat. Pronum illi fuit lætitiâ quâ gestiebat casum in omen felix vertere, ac Societati spes eximia illo etiam omine polliceri.

45 Ea quæ ad Societatis existimationem faciunt, non sunt ab Ignatij, ut authoris, laudibus aliena. Tale illud est vindicis pro nobis DEI documentum. In Residentia Solodorana obrectatorum quidam vir istic primi nominis, in nos spirans minarum, & si non cædis, certè exilij, furenter minabatur, ajebatq; novum Jesuitarum ordinem post modicum dierum aliquot interjectum, se adnitente, publico Senatûs Consulto, loco pellendum. At hujus atra consilia repentinâ morte strangulavit DEUS. Nos ut inimico ad aras amici effemus, illi, triginta sacrificijs DEO oblatis, parentavimus. In Missione Zurzachensi cum incredibili Societatis commendatione celebrata est opera Patrum istuc destinatorum. Irrisor A catholicus, isq; facile Princeps, nocte posterâ in silvam abiit, repertus istic postea pendere ab arbore, suspendiosum mortis turpissimæ anathema. Non defuere Bellizonæ primores viri, qui Societatem magnificis elogijs profecuti, illam, inter alia, vitæ suæ juxta DEI normam instituendæ regulam vocavere.

De S. P. Francisco Xaverio.

46. Monachij Matronæ per plures dies ægræ, ac in S. Xaverij reverentiam sacrae Synaxis

naxis communionem spondenti, ipso Sancti die statim sanitas, & lac redijt, cujus inopiã parvulum suum hæctenus lactare non poterat. Ibidem in fonte lustrali cuidam Francisci datum nomen beneficij circumfert memoriam; Mater enim ultra consuetum tempus gravida cum sibi ac proli metueret, de Sancto sacrum offerri voluit, illo ipso die partu & voto potita. Oleum è Sancti lampade Virginum alteri capitis, alteri oculorum dolorem, utrumq; diuturnum ac vehementem, exemit. Simile in capite levamentum post votum honori Xaverij nuncupatum experta est mulier Rottvilana.

47. Tridenti Roboretanæ fæminæ caput à decidentibus scalis ligneis periculose saucium, admota S Xaverij lipšana, cum vitæ ipsi timerent chirurgi, sanitatem die perendino reddidère: pacem vero mentis, fæminæ, desperatis intemperijs in profluentem se præcipitare properanti. Auçta in sanctum veneratio à libello in vulgus dato qui breviter ejus vitam, & miracula referebat, occasione anni centesimi quem jam in cælo agit Xaverius.

48. Landspergæ vir consularis, hortatū medici opem in cælo apud Xaverium querendam quam se ipse crebro expertum agebat, suggerentis, voto facto, conscientia per
omnes

omnes vitæ annos exploratâ & expiatâ, se à Xaverio morti ereptum testatus est, aquâ intercute, quæ supra vires artis increverat, sic depulsâ. Adolescentis quoq; ibidem Scholastici, defervescentis, atq; adeo profligata febris calida, voti Xaverio nuncupati præmium fuit.

B. Aloysius, & alij duo de Societate.

49. In Missione Veldkirchensi oleum lampadis B. Aloysij tribus dolores arthriticos aut lenijt, aut absterfit, opem manifestam expertis articulis & juncturis. Virgo Sacram illi communionem spondit, & ab ulcere molesto convaluit. Hirschavij propè Ambergam, honesta Matrona cum per dies complures inter partus dolores mortem jam potius opperiretur quàm partum, affulgente spe repentinâ; manus in cœlum cum voto & lachrymabili voce ad B. Aloysium tetendit, & optatis potita est. Constantiæ in sanctitatis magistrum, & auspiciem electus Beatissimus idem adolescens, mirum Sodalibus ardorem injecit ad corpora modis perquàm asperis afflicta: ubi etiam igne ac ferro, citra ullam pugnantium jacturam & cum eximio lucro certatum est in prælijs castitatis.

50. Friburgenses Helvetij P. PETRI CA-

NISII

NISII effigiem, ac vitam, domestico idiomate, parentibus, ut appendi possit, folijs, vulgari typis cœptam lectitant magno gaudio, nec emolumento minore. Ejus rosarium parturientibus præsentis levamentò fuit. Infans à præsentis mortis exitio ereptus, parente coram imagine Canisij de genibus supplicabundo. Honestæ civis usu aurium dies aliquot penitus destituta, & auditum recepit, & à cephalalgia sereno capite levata est, Canisij auxilio implorato: marito quoq; à colicis doloribus per idem adminiculum, exemplo sanæ conjugis, liberato. Vidua cum se rebus suis everti videret, consternata, cum voce omnem sensum amiserat. Sibi reddita, in nomine Canisij elemosynam erogavit: & ipsâ quâ causæ suæ Patronus diem objerat luce, Patronum è cœlo agnovit Canisium, quando in jus vocata, supra spem omnium, pro se pronunciatum vidit.

§ 1. Iphis literarum Friburgensium verbis narro quicquid sequitur: Duæ fæminæ aliquot annis tanto inter se odio dissidebant, ut præter mutua verbera, & diras execrationes jam nihil haberent, & altera earum jam morbo correpta nec somnum capere nec cibum posset. Videbatur plus omni arte valere malum; cum, neq; apud confessari-

um

um quicquam profecit; neq; novendiali prece, quam per diversa templa pro se conduxit efferatos spiritus mitigari sensit. Nimirum hæc gloria placatæ mentis, & recuperatæ pacis, Canisio debebatur. Nam, ut primum illa religiose coluit Patrem & stipe datâ, & fufis ad ejus tumulum precibus, mora nulla ingentibus acta desiderijs, adversariam adit, de genu flens pacem rogat, & impetrat; lytro etiam redemptæ amicitia relicto, pridie ejus diei, quàm hinc ad cœlos Canisius creditur emigrasse. Quæ omnia (quæ nempe hoc, & fere priore numero retuli) cum idonea ad fidem persona referre in chartam laboraret, ardens lucerna, quæ pone aderat, cum inspectantium admiratione, occultâ vi, quartum extingvitur; dum à scribente signo Crucis efformato, & lumen servari, & hæc notari potuerunt. Hæc ib. Fremit nempe DEI ac hominum hostis dæmon, quando amicorum DEI gloria posteriorum memoriæ commendatur.

52. Veniat in hunc etiam numerum P. VINCENTIUS CARAFFA nuper extinctus Soc JESV Præp. Generalis. Illius nomine literis subscripto, ac Tridenti affectis admotis corporibus febres continuo fugatas duæ id in se ipsis expertæ constanter affirmant.

§. 6. *De Odijs extinctis.*

§ 3. Internecinis odijs ardebant quædam conjugia, & aliorum lites plenæ discordiarum, periclitata item quorundam vita mutuis armis dubia, securitati, & amicitia restituta, persvasa etiam quotmensiu exomologesi, cujus usum omnem in longu temp⁹ odia interceperant. Memorabilis eo in genere ante alios est Sacerdos prope Tridentu glande plumbeâ jam prope mortem adductus. Is evocato Sacerdote nostro, & veniam, & Christiano, & Sacerdote, & illius temporis articulo dignam svadenti adeo obedienter est obsecutus, ut præter veniam, veniæ quoq; datæ pignus, pecuniâ testamento relictâ illi cujus manu vulnus acceperat, liberaliter dederit; quintâ ferè à vulneratione hora religiosâ morte perfunctus. Augustæ quoq; casta, sed in mariti pellicem odio accensa, & cultro adulteræ jugulum petituro armata fæmina, nostri usa consilio, cultrum in præterfluentem abjecit.

§. 7. *De Castitate.*

§ 4. Hanc vario ingenio defensam, votis ad breve tempus conceptis, scrupulis subplantas ingestis, petito è cælis, à confessarijs, ab ipso igne auxilio, mirâ sensuum servitute, occasionibus ad vivum usq; rescissis, libris & cantilenis prætextatis ex integræ nec

uni.

unius familiæ sinu ereptis, amoribus conju-
 gio adnexis, aut fugâ restinctis, nec semel,
 nec uno in loco accepimus. Fœmina in a-
 gro sola deprehensa, ut domum DEO ma-
 ritôq; fidelis reverteret, in clamato JESV no-
 mine, id quod pro concione fortissimum
 præsidium esse audierat, effecit Maurkirchi.
 Vbi etiam cuidam egestas aptiorem contu-
 meliæ fecerat castitatem. hæc domi sola à
 tribus lenonibus nec ære liberaliter obtu-
 so, nec precibus, nec viribus ac verberibus
 potuit superari. Quare attoniti abière: u-
 no postea apud nostrum omnem hujus &
 reliquorum peccatorum conscientiam de-
 ponente.

55. Alia ibidem per unius horæ spaciū
 contra hominis impuro oestro rabidi blan-
 dicias, minis permixtas, ac demum stricto
 etiam pugione casto corpori admoto arma-
 tas, unico MARIE nomine ardentem identi-
 dem repetito, mortis potius quàm sceleris
 patiens, & vivum & castum corpus men-
 temq; servavit. Friburgi apud Helvetos
 alia in dumetum abjecta, contra lenonem,
 intactum conservavit liliū inter spinas.

56. Halæ præter alias ex illis dehonestam-
 entis ereptas, una demum & ipsa castè sa-
 pere didicit, nostro fassa sibi Christum Ser-
 vatores saucium & cruentum, ac ferulâ

quam dextrâ in manu gerebat, identidem
 minitari visum, idq; bis per quietem, cor ab
 illa obscœnitatum eluvie ad puras æternita-
 tis castissimæ voluptates divinâ vi inclinasse,
 ac penitus transtulisse.

§. 8. *Desperati adjuvi.*

57. Nec pauci, nec uno in loco, Augusta
 octo, Straubingæ duodecim, ab obstinato
 mortis violentæ ultrò sibi ad finiendam, ut
 putabant, desperationem consciscendæ,
 consilio ac furore absterriti. Oeniponti
 fœminam calamitatum remedium in morte
 quærentem; dæmone nunc vulnera, nunc
 præcipitem in aquas sui dejectum svadente,
 una nostri concio; Halæ autem duos à su-
 spendiosis consilijs latior & sanior cohorta-
 tio, tranquillavit. Halæ item puella quæ
 frustratum nuptiarum desiderium in vitæ
 odium commutârat, putatur ab Angelo ere-
 pta exitio. Nam specie portitoris dorso sti-
 pendia facientis illi Oenum altero pede ad
 mortem jam ingressæ adfuit repentinò, &
 mori volentem, in littore, ac vita retinuit.

58. Friburgi Helvetorum unius qui ab
 octennio sicâ pectus haurire deliberabat,
 ferrum cum quietis vitæ consilijs commu-
 tatum. Landishuti S. P. Ignatij latex eum
 exomologesi adhibitus à perditis mortis
 voluntariæ meditamentis revocavit, qui-
 dam

dam schedam cruentæ devotionis dæmoni factæ in lecto absconderat. Sed cunctantem dæmonem pactioni respondere, nostri consilia prævertère. Alia spiritum per quinquennium inferis mancipatum, per aquas in ignem æternum præcipitare parabat: sed sagax filius, per nostrum, dira Matris consilia intervertit.

§.9. *Contra superstitiones, & dæmones, lata suppetia.*

59. Hic animi divinorum rudes, alij verò malitiâ ad inferorum religiones proni, fuerunt à schedis, verbis, & sexcentis alijs imposturis explicandi. Biburgi juvit conatus nostros id quod cum quadam superstitionis retinentiore evenit. Audivit illa, ac paruit superstitioso consilio quo dicebatur, clavem æditimi, veluti rem sacram, in os bestiæ ingerendam, si pecus morbidum salvum velis. Sed ubi in equini pulli os clavem ingessit, occidit, quem fatebatur aquâ Ignatianâ non semel feliciter se curâsse.

60. Oeniponti faber lignarius magicis artibus hernias feliciter curare solitus, artem suam damnare doctus, lachrymarum plenus mortem oppetijt. Straubingæ fæmina unâ cum marito thesauris arcano dæmonum adminiculo quærendis inhians, enormis lu-

cellipericulum ac damna ubi à Nostro intellexit, animo per pœnitentiã conſanato, apud maritum effecit, ut is vel nocte in-
 tempeſtâ unâ cum conjuge id urgente, con-
 ſcleratum incantamentum ſub domusli-
 mine defoſſum effoderet, ac igne abſume-
 ret & domui hætenus variè perturbatæ pa-
 cem redderet.

61. Tridenti cuidam de pudicitia ſuâ ſollicitæ, noſter ceram, quem vulgo agnum DEI appellamus, porrexit, & illam ab hor-
 rendis incubi dæmonis lenocinijs vindica-
 vit.

62. Oeringæ, ut obſectos à dæmone a-
 lijs nequicquam cultros, laqueos, aquarum
 vortices, taceamus, mulieri forti dæmon im-
 mundus bellum indixit, quo illam de pudici-
 tiæ, vel de ſpei ac vitæ constantiâ detur-
 baret. Varia illi larvarum in vultu alio a-
 liôq; mendacia, & formæ fallendi blandæ ac
 formidabiles. Tandem & pecuniam, &
 gulæ lautitias, & alias illecebras contemnen-
 tem, nec minas formidantem, atq; ad nos
 itinere haud modico fugam intendentem,
 cum fruſtra interpellaret, neq; à propoſito
 ad ſua vota perperelleret, illâ deniq; novis di-
 vinorum myſteriorum ſubſidijs, communi-
 tà, victus ceſſit.

§. 10. *Industria.*

63. Augustæ in sex familias constanter inductus usus, tam Litaniarum Lauretandarum ante cubitum unâ dicendarum, quàm conscientiæ per omnes diei horas ab hæsterno examine usq; ad præsens accuratiorne salutari explorandæ. Atq; hæc arte facilius ab alijs in alias domos manat exempli vis in re tanti momenti, quanta est rei tam sanctæ ac solidæ scriptis ac experimentis celebrata utilitas.

64. Lucernâ Zurzachum expedita missio. inter industriæ suæ instrumenta mirè profecit ad animos renovâ permovendos hebd. sanctiore Christus dramate lachrymabili cruentus in agone sanguineo: & Ioannes Gualbertus inimico ignoscens in gratiam Crucifixi. Ibidem usus utriusq; examinis quod generale ac particulare vocamus, multis contra usum bibendi, fallendi, & particularim singula vitia persequendi atq; vincendi palmare, atq; ipsâ novitate gratum instrumentum fuit.

65. In Missione Veldkirchensi ad imprimendam, renovandamq; patientis Christi memoriam, sextâ qualibet feriâ ære campano monetur populus, ut sit memor Christi hoc die, pro æterna vita mortalium, morte

164 ANNVAE GERM: SVR:
ignominia ac dolorum plenissima morien-
tis. Et vero projecti Cives in genua grati-
as agunt, de sua quoq; morte impense solli-
citi.

66. Neoburgi clathros ferreos ad portas
templi censuimus fabricandos: id quod e-
ximiâ pietatis accessione perfectum: ut
clausis quoq; portis, per apertos clathros to-
tâ die ad augustissimam cœli Reginam con-
salurandam expeditus esset accessus. Atq;
ne à clathris abeamus.

67. In Residentia Kaufburana valuit ad
commiserationem erga pios manes in pro-
pensis aliâs mentibus acrius concitandam,
quod arte ad rem appositâ in piacularibus
flammis detentæ animæ ferreis aræ in tem-
plo mediæ clathris, ceu carcere ferreo flam-
meoq; inclusæ oculis adspectantium sint
objectæ.

68. Landishuti ad incitandam Sodalium
pietatem insigne operæ pretium tulit cata-
logus bene longus bonorum operum va-
rietate refertus, atq; in tabula palâm propo-
situs: unde quivis genio suo idonea selige-
ret, aut fortassis novo quopiam etiam in-
vento syllabum rerum istic propositarum
augeret; cum ferè inventis addere non ad-
modum difficile censeatur; & data Sapien-
ti occasio Sapientiæ quoq; soleat esse acces-
sio.

69.

69. Ad exemplorum quæ in longiore je-
junio passim enarrantur in templo efficaci-
tatem illud Burghusij accessit industria,
quod exempla omnia destinato velut ictum
in unum quodpiam vitium, ut maledicenti-
am, vel aliud, torqueantur, tanquam ad sco-
pum. Et patuit utili documento longe id
feliciter evenisse, quàm si vage in obvia
quæq; raperentur exempla. Sic enim illa ve-
luti particulari examini ancillata, id quod
sæpius urgent, semel tandem efficiunt.

§. II. *De Purgatorio.*

70. Communio generalis tanquam fe-
stum est animarum. Octavo ante illam die,
Burghusij, appositis ad rem argumentis ad
illas adjuvandas concio invitatur. Pridie
sono æris campani solemnitati proluditur,
& instituta de illarum inter tormenta la-
chrymis musica symphonia: quo fit ut eo
celebrior diei alterius sit Synaxis. Con-
stantiæ piaculo ducitur communionum il-
larum vel unicam neglexisse. quod etiam
studium pietatis ibidem à mortuæ cujus-
dam manibus infestas ædes in tranquillita-
tem asseruit. Rottenburgi nulla cæli du-
rioris diritas prohibet quominus è vicinis
locis, asperâ hieme, cum lucernis matuti-
ni adsint è pago quodam ad portas, ut Syna-

xi perceptâ, fideles animas à pœnis orando absolvant pro quibus etiam quot Sabbatis preces facturi vesperi ad templum confluunt perfrequentes. Et jam primæ in mense Dominicæ in missione Rottwilana nomen hæsit, ut vulgò nostra Dominica vocitetur.

71. Illud quoq; huc forsitam referendum, quòd Eystadij domui cuidam umbra nescio quæ jam ipsos 50. & amplius, annos adeo fuerit importuna, ut non raro incolas ad migrandum coëgerit. Nostri consilio, factum ut scripta adjurationis formula impetere-
tur. quo factò visa est ramentis ligneis humi in Crucis effigiem dispositis aliquid vel-
le innuere. Effossa istic terra, reperta & eruta sunt ossa velut infantium: quibus aliò deportatis, & sacrificio in animarum leu-
amentum sæpius celebrato domus omnis à longa illa tot annorum trepidatione quie-
vit.

§. 12. *Hoc anno istic defuncti.*

72. In Januario, duo, Biburgi 16. die P. SIMON SCHARL, initæ Societatis in qua vo-
ta 4. Professus fuerat, anno duodequadrage-
simo, vitæ autem 58. vir eo ingenio, ut So-
cietatem, ejusq; labores, & famam exem-
pli amaret impensè; detestaretur verò quic-
quid charitati officere videretur. Unde in
genio

SOCIET: JESV, 1652. 167

genio quantumvis præfervido fuit hilaritatis, & moderationis retinens, laborumq; non parcus.

Monachij P. CHRISTOPHORVS SCHA-
CHNER 27. die. æt. 67. Soc. 51. in qua per
26. annos Procurator fuit semper ad divi-
na, & statis quidem horis, attentus: in dicen-
do gratus, caritate amabilis, obediendi stu-
dio reverens, industriâ impiger. Supremo
vitæ anno dolores à DEO magnis precibus
flagitavit, quibus vivus contracta in vita no-
mina expungeret. Et visus est voto poti-
tus, dum toti pedes illi unum propè in ulcus
intumescere, tumore non sicco. Poterat
curatoris ope dolores quosdam interdum
avertere, si à somno illum excitaret: at id
ne faceret, seu patiendi voluntas, seu erga
curatorem charitas fecit ne somnum inter-
pellaret.

73. Februario uasus 16. die Halæ P. CA-
SPAR ABEGG Rector 4. vot. Prof. æt. 60. Soc:
42. anno. Putatur vitam labore immodico
præcipitasse. Qui juxta gravis cujusdam vi-
ri externi elogium, pius, prudens, humilis,
pudicus, sobrius, castus fuit & quietus. Con-
stantis, ac etiam inter turbida eminentis ac
sereni animi. Eystadiensis nostri plures
jam à Sveco ex Vrbe abrepti cùm essent, ipse
se pro illis in captivitatem æumnâsq; obla-
to

eo impetravit ut sinerent hos abire, factus
 veluti lytrum pro omnibus. Seu regere-
 tur, seu regeret, videbatur totus è modestiâ
 & submissione conflatus; non verbo, non
 vultu acer, nisi de quopiam non optimè lo-
 quentibus fortè sensum animi, fronte osten-
 deret. Ardens, & de genibus fusa oratio:
 fidelis in pœnitentium tribunali constantia:
 obedientia casto quodam pudore verecun-
 da & prompta: in gubernanda per decen-
 nium Regij Parthenonis conscientia dexte-
 ritas cœlesti quodam sale condita. Mortis
 nuncio exhilaratus, pridè, *O quàm bonus es
 Domine, inquebat, reddis premium ante
 meritum!* suprema nox talibus nobilitata
 suspirijs ut lachrymas cierent præsentibus.
 Sed & à Parthenone pro mortuo & paren-
 ratum & adeò lachrymatum est, ut necdum
 sit siccus ad auditum illius nomen dolor.

74. Friburgi Helvetiæ 15. Martij obiit
 extremum diem P. LVDOVICVS ARANYS vir
 se afflictandi, orandi, atq; animarum seriò
 sitiens. Examinabat, & cum Spiritus Præ-
 fecto introspiciebat frequenter ac solerter
 quantum in accurato virtutum studio pro-
 fecisset, mirâ conscientia accuratione te-
 ner, & ad labores dimidiâ ante alios horâ
 vigil. Bis operam & vitam lue affectis de-
 vovit, semel & ipse contactus. verùm ubi
 sur-

surrexit, idem sibi pro peste, si quæ fortè deinceps ingrueret, licere petivit. Pœnitentium suorum apud DEVM per voluntarias quoq; pœnas sequester, mirâ erga P. Canisium veneratione ferebatur.

75. Landspergæ 10, Apr. P. OTHO WEL-
LER, concionibus, missionibusq; percelebris, Oculorum in officio religiosè tenendorum ita potens, ut fœminam nullam levî quoq; aspectu volens dignaretur, essetq; catholicis etiam admirationi. Domi postea talis fuit, ut Landspergenses eximio DEI beneficio sibi dicant illum esse concessum. Svecicos furores ita sustinuit, ut Domus nostra superstes, & salva permanerit. In extrema rerum undiq; penuriâ, incredibilem charitate, ac celeritate aliquot florenorum millibus conquisitis, & Nostrorum quosdam à captivitatis ærumnis, & rem domesticam ab hostili vexatione redemit. Ad Weimariensis Ducis pedes in templo nostro supplicabundus, non priùs se erexit, quàm ut ne Domus, templum, Civitas, quæ sparsam jam passim flammam conceperat, incendio delerentur. Fugam svadentibus, vitam sibi potius extorquendam dixit, quàm ut commissam suæ fidei Domum tantâ in tempestate desereret. Captus, ærumnas decem mensium ita toleravit, ut ne
quis

quidem indicare Nostris voluerit ubi esset, dum citra ullum nostrum impendium alienâ benignitate nobis est restitutus.

Augustæ eodem die P. JOANNES HORN-
BICHL, Sodalitati Civium per annos 20 tan-
tâcum animarum utilitate præfuit, ut fuerit
ingentis ad omnium exemplum industriæ;
ac Sodales ita mortuo parentârunt, ut sexa-
genos è suis delegerint, qui pullâ veste com-
munem dolorem omnium testarentur.

76. In Majo, duo. Monachij 4. Maij P.
LEODEGARIVS HERTENSTEIN docendo
Mathesin, Philosoph. Theologiam, Jus Ca-
nonicum, & dicendo validus. Solidorum
in via DEI axiomatum, ac exactæ ad nostri
instituti amissimæ disciplinæ retinens. Vnde
dici potest coluisse velut indigetem, seu do-
mesticam sanctitatem. Bilis per omne
corpus effusa totum denigravit, ac tanquam
larvam fecit, torsitq; doloribus magnâ pati-
entiæ laude à viro solido toleratis.

6. Maij. in Resid. Solodorana P. CHRI-
STOPHORVS BANWART, omnibus boni ope-
rarij laudibus cumulatus, & à lachryma-
bundis civibus abundè laudatus. Ultimo
vitæ trimestri S.P. exercitia per decem dies
obivit: ubi se ad proximam mortem com-
posuit.

77. In Julio item duo. Lucernæ 10. Julij
Jo-

JOANNES CRÖNLIN Coad. noluit voto pro-
ductiorem vitam petere, divinæ providen-
tiæ nutu contentus.

Oeniponti 25. ejusd. P. THOMAS ANREI-
TER 4. vot. professus. Magno spiritu atq;
prudentiâ per 9. annos Principi Eluacensi à
conscientiâ fuit; magnâ patientiâ Sveciam
captivitatem toleravit; docuit, ad populum
dixit cum ingenio & solidâ pietate. In
DEI Matris honorem ut ædes Lauretanæ si-
milis excitaretur autor fuit, fructu pulcher-
rimo pietatis. Ad morientes euntibus da-
bat se socium, vir & in prosperâ & in ad-
versâ valetudine verè mitis, modestus, ac
modestiæ amans, mundiciarûmq; ac elegan-
tiarum, quæ paupertatem haud parùm ob-
scurant, constans religiosusq; contemptor.

78. Octobri, ac Novembri, tres. 1. Octo-
bris Landspergæ GVILLELMVS WINTER
Novitius, nobilibus corporis ac animi doti-
bus, placidâ cereâq; ac planè ad leges nostras
factâ temperie, in qua tamen ignea quæ-
dam animi vis ad ardua intermicabat. Se-
ctionis in pede tormentum sinè querela, si-
nè gemitu sustinuit.

79. Friburgi Helvetorum 12. Nov. vitâ
cessit P. LEONARDVS BILDSTEIN acri inge-
nio, nec minùs acri studiorum contentione
in Philosophiâ Theologiâq; docenda versa-

tus. Ad Immaculatæ Conceptionis tuendam veritatem se Sacramento voluntario obligavit. Ager vix ullum diem à conscientia expiatione voluit esse immunem. Per menses aliquot vi morbi sibi ereptus, non nisi sub ipsum vitæ exitum sibi est restitutus.

80 Ultimo deniq; Decembris die, annum & mortalitatem clausit Monachij P. NICASIVS WIDMAN Rector Collegij, Romanam bis destinatus elector, & Collegiorum ac Provinciæ gubernatæ Præfectura laudatè perfunctus. Institutum Societatis mire percalluit, per XV. totos annos ijs quæ ad eam rem faciunt intentius legendis penetrandisq; ac digerendis intentus. Nihil admisit quod necessitatis legem excedere videretur. quare ne quid superesset, maluit sibi deesse non pauca. Breviarium paupertate attritum, & male concinnatum: longa in prolixis itineribus. patiensq; inedia, & sitis incredibilis patientia, seu illam necessitas sive morbus accenderet. solebatq; illam domare potissimum petitis e libello exercitiorum, ac DEI amore victoriæ argumentis. Sericum pileum aromaticum à medico procuratum pro capite in morbo supremo rejecit acriter contestatus malle se caput perdere quàm illud paupertati juratum tam pretioso remedio inquinare.